

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2024; 10(3): 121-123

© 2024 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 19-06-2024

Accepted: 23-07-2024

ಡಾ.ಸುನಿತಾ ಟಿ.ಸಿ

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಇತಿಹಾಸ
ವಿಭಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ
ಕಾಲೇಜು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ರಾಮನಗರ
ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ರಾಮಸಾಗರ ಗ್ರಾಮದ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ-ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಡಾ.ಸುನಿತಾ ಟಿ.ಸಿ

DOI: <https://doi.org/10.22271/24545813.2024.v10.i3b.1033>

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕಲೆಯು ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳು ಆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಧಾರಗಳು ಆಗಿವೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಯ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ದೇವಾಲಯಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವಿಧ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಧರ್ಮದ ವಿವಿಧ ಛಾಯೆಗಳನ್ನು ಭೇದಗಳನ್ನು, ಪ್ರಧಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜನರ ಅಭಿರುಚಿ, ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆ ಪುರಾತತ್ವ ಆಧಾರ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪುರಾತತ್ವ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಶಾಸನಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಸಾರ್ವಕಳಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖಚಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಬಗ್ಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆಗೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಧಾರ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಆಧಾರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣಗಳು, ರಾಜರ ಆಜ್ಞೆಯ ಕುರುಹುಗಳು, ಶಾಸನಗಳು, ಸಾರ್ವಕಳಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಖಚಿತವಾದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳು ಆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಕಲೆಯು ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಯ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ದೇವಾಲಯಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವಿಧ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಧರ್ಮದ ವಿವಿಧ ಛಾಯೆಗಳನ್ನು ಭೇದಗಳನ್ನು, ಪ್ರಧಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ತುರುವೇಕೆರೆಯಿಂದ 20 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ರಾಮಸಾಗರ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಮದ ಸ್ಥಳ ನಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ಎನ್ನುವ ಎರಡು ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಮ ಎನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೂಚನೆಯು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಸಾಗರ ಎಂಬುದು ಸಮುದ್ರೋಪಾದಿಯ ಕೆರೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಯಸಂದ್ರದಿಂದ 30 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿ ರಾಮಸಾಗರ ಗ್ರಾಮ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಊರಿನ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಏಕಕೂಟ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಗರ್ಭಗೃಹ, ಸುಖನಾಸಿ, ನವರಂಗ, ಮಹಾಮಂಟಪ, ದ್ವಾರ ಮಂಟಪ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನಾಧಾರಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ದೇವಾಲಯದ ಕಲಾಶೈಲಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇದು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು.

Corresponding Author:

ಡಾ.ಸುನಿತಾ ಟಿ.ಸಿ

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಇತಿಹಾಸ
ವಿಭಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ
ಕಾಲೇಜು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ರಾಮನಗರ
ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಗರ್ಭಗೃಹ: ಗರ್ಭಗೃಹವು 8 ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 8 ಅಡಿ ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು, ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಪದ್ಮ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚತುರ್ಭುಜವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ದೇವನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ ಮತ್ತು ವರದ ಹಸ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮೈಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಆಭರಣಗಳು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಹೊಂದಿದ್ದು ಸಮ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿರೀಟವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವ ಮೂರ್ತಿಯ ಹಿಂದೆ ಪಂಚ ಲೋಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಇದೆ. ಪುಷ್ಪಾಲಂಕೃತವಾದ ಈ ಪ್ರಭಾವಳಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ ಮುಖವಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪದ ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗ ಸರ್ಪಗಳು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಭಿತ್ತಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಳಿವರ್ಣದ ಟಿಪ್ಪಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಮಲದ ಪುಷ್ಪವಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು ಶಿಲ್ಪ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಬಳಪದ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಗರ್ಭಗೃಹದ ಬಾಗಿಲು ಸರಳವಾಗಿದ್ದು ಲಲಾಟ ಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆತ್ತನೆಯು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸುಖನಾಸಿ: ಸುಖನಾಸಿಯು ಗರ್ಭಗೃಹದಷ್ಟೇ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲ ಹೊಂದಿದ್ದು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಸುಖನಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೆಲಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಖನಾಸಿಯ ಮೇಲಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದೇ ಕಣ ಶಿಲೆಯ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನವರಂಗ: ನವರಂಗವು 25ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 25ಅಡಿ ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ನವರಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಿವೆ. ಕಂಬಗಳು ಹದಿನಾರು ಮೂಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿಜಯನಗರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಗಾಲಿಯಾಕಾರದ ಬೋಧಿಗೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಪದ್ಮ ಪುಷ್ಪದಂತಿರುವ ಘಟ,ಆಧಾರ ಬೋಧಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಷ್ಣು, ಯೋಗನರಸಿಂಹ ಮುಂತಾದ ಉಬ್ಬುಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಕಣ ಶಿಲೆಯ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಕಮಲದ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನವರಂಗ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ವೈಷ್ಣವ ಯತಿಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯರ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪದ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಿ ಮೈ ಮೇಲೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಕರ್ಣಕುಂಡಲ ಮುಂತಾದ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿವೆ. ಶಾಂತ ಚಿತ್ತದ ಈ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪವು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಲವೊಂದಿದ್ದು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಶಂಕ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ ಮತ್ತು ಕಟಿ ಹಸ್ತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಮೈ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು, ಪ್ರಭಾವಳಿ, ಕೀರ್ತಿಮುಖ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ.

ಮುಖಮಂಟಪ: ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಮುಖಮಂಟಪ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ವಿಜಯನಗರ ಶೈಲಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಧಾನ ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿನ ತೊಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಕಕ್ಷಾಸನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಕ್ಷಾಸನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಳಪದ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಬಲಿ ಪೀಠವಿದೆ.

ಮಹಾಮಂಟಪ: ನವರಂಗದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಟಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಇದು 25 ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 25 ಅಡಿ ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿರುವ ನಾಲ್ಕು, ಎಂಟು ಮತ್ತು ಹದಿನಾರು ಮುಖವಿರುವ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಹಾಮಂಟಪ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹದಿನಾರು ಕಂಬಗಳು ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮಹಾಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಾಲಾಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಂಬಗಳ ಪೀಟ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳು, ಆಂಜನೇಯ, ಮುಂತಾದ ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೆತ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ದ್ವಾರಮಂಟಪ: ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮಹಾ ದ್ವಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ದ್ವಾರ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸಹ ಒಳಭಾಗ ಹಾಗೂ ಹೊರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಶೈಲಿಯ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾದ ಎರಡೆರಡು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ ಶಿಲೆಯ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಂಚಬಂಧ ಅದಿಷ್ಟಾನದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಈ ದ್ವಾರಮಂಟಪದ ಬಾಗಿಲು ಸರಳವಾಗಿದ್ದು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುಗಳ ರಚನೆಯಿದೆ. ಒಳ ಹಾಗೂ ಹೊರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅದಿಷ್ಟಾನ: ಅದಿಷ್ಟಾನವು 3 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದು ಕಣ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿದ್ದು ಹಿನ್ನರಿತ ಮತ್ತು ಮುನ್ನರಿತದಂತೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಅಲಂಕರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಸರಳವಾಗಿದೆ.

ಭಿತ್ತಿ: ಕಣಶಿಲೆಯ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿಗಳಿಂದ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಭಿತ್ತಿ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಮಂಟಪದ ಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಾಲಾಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ, ಉಳಿದಂತೆ ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತಲೂ ಭಿತ್ತಿ ಸರಳವಾಗಿದೆ.

ಕಪೋತ: ಕಪೋತವು ಒಂದು ಅಡಿ ಮುಂಚಾಚಿದ್ದು ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಹಾಮಂಟಪದ ಕಪೋತವನ್ನು ಬೆಣಚುಕಲ್ಲಿನ ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯ ನೀರು ಭಾವಣಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರನಾಳಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಶಿಖರ: ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಖರವನ್ನು ಈಗ ಹೋಸದಾಗಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತಿದೆ. ಶಿಖರದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇವದೇತೆಯರ ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ತೂಪಿಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಮುಖಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಳಶ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಕಾರ: ಗಾರೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು 20 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗರುಡಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ವಿರಿಬರಲು ಸೋಪಾನ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ರಾಮಸಾಗರ ಗ್ರಾಮದ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೂ ಕೂಡ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೇ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಶಾಸನ ಆಧಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭಾಯಚಿತ್ರಗಳು

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಗರುಡ ಸ್ತಂಭ

ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಮುಖಮಂಟಪ

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಸಂಪುಟ-9, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು
2. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, 1969
3. ಸಿ.ಹಯವದನರಾವ್, Mysore Gazetteer, Compiled for Government, Vol-V, B.R. Publishing Corporation, Delhi, 1927-1930
4. ಡಿ.ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ (ಸಂ) ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, 2011
5. ಎಸ್.ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಹೊಯ್ಸಳ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು, 1965
6. ಕೂ.ಸ.ಅಪರ್ಣಾ-ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಪರಿಚಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ-1999.
7. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ ಸಂಪುಟ-2, ಕರ್ನಾಟಕ ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2006.